

6.4. Η μελέτη των δυνατοτήτων σύστασης ενός εικονικού σχολείου διαπαιδαγώγησης των καταναλωτών, με την αξιοποίηση του δυναμικού των νέων τεχνολογιών και των εμπειριών που ήδη υφίστανται στις διάφορες χώρες σε σχέση με αυτό το θέμα. Θα ήταν επιθυμητό να ληφθούν υπόψη, επίσης, οι εκπαιδευτικές εμπειρίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο στις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες, όπως το πρόγραμμα Erasmus.

6.5. Να υποβληθούν από την Επιτροπή προτάσεις, οι οποίες:

- να καθιστούν δυνατή τη γενίκευση της διαπαιδαγώγησης των καταναλωτών, ούτως ώστε να μπορούν όλοι οι ευρωπαίοι

πολίτες να ασκούν το δικαίωμα και την υποχρέωση να διαπαιδαγωγούνται και να καταρτίζονται ως καταναλωτές,

- να καθιστούν δυνατό τον καλύτερο συντονισμό των δράσεων διαπαιδαγώγησης, καθώς και την έκδοση κατάλληλων διδακτικών υλικών, μεταξύ των άλλων και με τη χρήση του Διαδικτύου, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά αρχικά χαρακτηριστικά των ευρωπαίων καταναλωτών,
- να επιτρέπουν την κατάρτιση των επιμορφωτών, των ενήλικων καταναλωτών και των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού,
- να εξασφαλίζουν τη συνεχή και ποιοτική επιμόρφωση των μελών των οργανώσεων των καταναλωτών και άλλων οργανισμών και ιδρυμάτων για την κατανάλωση.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Απλούστευση»

(2003/C 133/02)

Στις 18 Ιουλίου 2002, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2, του Εσωτερικού Κανονισμού της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει πρόσθετη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για την «Απλούστευση».

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 5 Μαρτίου 2002 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Simpson.

Κατά την 398η σύνοδο ολομέλειάς της, της 26ης και 27ης Μαρτίου 2003 (συνεδρίαση της 26ης Μαρτίου 2003), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 81 ψήφους υπέρ και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Κατά την παρουσίαση του προγράμματος της σημερινής Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Φεβρουάριο του 2000⁽¹⁾, ο Πρόεδρος κ. Romano Prodi χαρακτήρισε «την προώθηση νέων μορφών διακυβέρνησης», ως έναν από τους τέσσερις στρατηγικούς στόχους της τρέχουσας θητείας της Επιτροπής. Αυτό προϋποθέτει πιο ανοιχτό πνεύμα εκ μέρους της Επιτροπής, απλούστευση του κοινοτικού δικαίου και μείωση του όγκου του, την καλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη νομοθετική διαδικασία και την ανάπτυξη των διασυνδέσεων μέσω δικτύωσης. Στόχος των μέτρων αυτών, είναι γενικά η βελτίωση της νομοθεσίας. Ωστόσο, η Επιτροπή ανεγνώρισε ότι δεν θα μπορούσε να δράσει μόνη στην προσπάθεια αυτή.

1.2. Από τον Οκτώβριο του 2000, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) εξέδωσε τρεις γνωμοδοτήσεις⁽²⁾ σχετικά με την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σημασία που αποδίδει στο ζήτημα. Μία από τις γνωμοδοτήσεις αυτές καταρτίστηκε⁽³⁾ κατόπιν παραίνεσης του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Romano Prodi. Η ΕΟΚΕ εξέδωσε, επίσης, γνωμοδότηση για την Επισκόπηση από την Επιτροπή το 2002⁽⁴⁾ της στρατηγικής για την Ενιαία Αγορά η οποία αφορούσε, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα της απλούστευσης και αναγνώριζε την καίρια σημασία τους για την ολοκλήρωση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς.

⁽²⁾ ΕΕ C 14 της 16.1.2001, ΕΕ C 48 της 21.2.2002 και ΕΕ C 125 της 27.5.2002.

⁽³⁾ ΕΕ C 125 της 27.5.2002, σ. 105.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 241 της 7.10.2002.

⁽¹⁾ COM(2002) 705 τελικό.

1.3. Η πρώτη από αυτές τις γνωμοδοτήσεις («Απλοποίηση της νομοθεσίας στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς», εισηγητής ο κ. Vever) ⁽¹⁾ προέβαλε την ιδέα των αξιολογήσεων των επιπτώσεων, ενδεχομένως καταρτιζόμενων από ανεξάρτητους φορείς και πρότεινε ορισμένα συγκεκριμένα μέτρα. Συνιστούσε, επίσης, την υιοθέτηση κωδικών συμπεριφοράς από διάφορους φορείς και περιελάμβανε έναν κώδικα συμπεριφοράς της ΕΟΚΕ.

1.4. Η δεύτερη γνωμοδότηση («Απλούστευση»: εισηγητής ο κ. Walker) ⁽²⁾ επανέλαβε τις προτάσεις και προσέθεσε ορισμένες νέες συστάσεις, όπως να έχουν τα νομοθετικά έγγραφα καθορισμένη διάρκεια ισχύος (νομοθεσία «ορισμένου χρόνου»), να εξαιρούνται οι ΜΜΕ από ορισμένες ρυθμίσεις ή ορισμένα μέτρα ρυθμίσεων, να κωδικοποιηθεί η ισχύουσα νομοθεσία και να επιταχυνθεί η διαδικασία απλούστευσης.

1.5. Στην τρίτη γνωμοδότησή της («Απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος»: εισηγητής ο κ. Walker) ⁽³⁾, η ΕΟΚΕ ανέπτυξε την πρότασή της για ένα ανεξάρτητο όργανο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και υπέδειξε ότι η Υπηρεσία Κανονιστικών Υποθέσεων των ΗΠΑ μπορεί να χρησιμεύσει ως πρότυπο. Περιελάμβανε επίσης ένα σχέδιο δράσης για την Επιτροπή, το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την ΕΟΚΕ, την Επιτροπή των Περιφερειών και τα κράτη μέλη. Επίσης, πρότεινε ορισμένα περαιτέρω μέτρα.

1.6. Στο παράρτημα 1 περιλαμβάνεται μια σύνθεση των παρατηρήσεων και συστάσεων που περιέχονται σε αυτές τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις.

1.7. Επίσης, η ΕΟΚΕ πραγματοποίησε ακρόαση στις 10 Σεπτεμβρίου 2002, υπό την αιγίδα του Παρατηρητηρίου της Ενιαίας Αγοράς με θέμα: «Απλούστευση των κανόνων της ενιαίας αγοράς — Ποιες προτεραιότητες;»

1.7.1. Σε αντίθεση με τη θέση που ελήφθη τα προηγούμενα χρόνια, η ακρόαση κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- η απλούστευση θεωρείται τώρα ως θέμα ενδιαφέροντος για όλες τις ομάδες της κοινωνίας·
- η ευρεία συμμετοχή φορέων και η χρησιμοποίηση διάφορων μεθοδολογιών (συμπεριλαμβανομένων της συρρύθμισης και αυτορρύθμισης) είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική εφαρμογή της απλούστευσης και
- το βασικότερο ερώτημα είναι τώρα ο τρόπος πρακτικής εφαρμογής της απλούστευσης.

1.7.2. Στα πλαίσια της ακρόασης αυτής, η ΕΟΚΕ έστειλε ένα ερωτηματολόγιο σε μεγάλο αριθμό κοινωνικοοικονομικών οργανώσεων και άλλων χρηστών της ενιαίας αγοράς. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής έδειξαν τα εξής:

- το 65 % κρίνει ότι η κοινοτική νομοθεσία είναι ασκόπως περίπλοκη
- το 60 % υποστηρίζει το σχέδιο δράσης της Επιτροπής, αλλά το υπόλοιπο 40 % κρίνει ότι προχωρεί πέραν των ορίων.
- το 90 % κρίνει ότι οι εθνικές νομοθεσίες είναι υπερβολικά περίπλοκες και ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα απλούστευσης σε εθνικό επίπεδο για να επιτύχουν τα σχέδια της ΕΕ.
- το 75 % υποστηρίζει την ιδέα της ευρύτερης αυτορρύθμισης ή συρρύθμισης.

1.8. Ο μη ικανοποιητικός χαρακτήρας του ισχύοντος κανονιστικού περιβάλλοντος έχει επισημανθεί ευρέως και όχι μόνο από την Επιτροπή, η οποία επιδιώκει την επίτευξη πραγματικών και μόνιμων βελτιώσεων. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί και στηρίζει την πρόθεση αυτή, αλλά θεωρεί ότι ένας τέτοιος στόχος υπερβαίνει τις δυνάμεις της Επιτροπής. Για την υλοποίησή του απαιτείται η έντονη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και των κρατών μελών στο πλαίσιο συντονισμένων προσπάθειών και συνεργασίας. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόσθετη αυτή ευκαιρία να παράσχει τη στήριξή της σε μια τέτοια διεργασία.

1.9. Όπως ανέφερε ο Επίτροπος Bolkenstein ⁽⁴⁾, «Οι αγορές δεν μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς κανόνες, αλλά οι κακοί κανόνες είναι περιττό φορτίο.» Επίσης, εξέφρασε την άποψη ότι «Η νομοθεσία πρέπει να περιοριστεί ... ο ανταγωνισμός είναι ο καλύτερος μας φίλος ... η εμμονή στους κανόνες συχνά πνίγει τον ανταγωνισμό.» Δηλώνοντας ότι πρωτεύει να απλοποιηθούν κανόνες προσέθεσε ότι «Οφείλουμε να επιταχύνουμε τη νομοθετική διαδικασία, η νομοθεσία καθυστερεί σε σχέση με την αγορά. Κινδυνεύουμε να επιβάλουμε τους κανόνες του χθες στην οικονομία του αύριο.» Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με αυτές τις δηλώσεις.

2. Η ανακοίνωση της Επιτροπής

2.1. Πρόσφατα, η Επιτροπή δημοσίευσε Ανακοίνωση σε τέσσερα έγγραφα προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία υποβάλλει σε επίσημες προτάσεις για αλλαγές στον τρόπο διακυβέρνησης της Κοινότητας. Η πρώτη είναι μια

⁽¹⁾ ΕΕ C 14 της 16.1.2001.

⁽²⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002.

⁽³⁾ ΕΕ C 125 της 27.5.2002.

⁽⁴⁾ Σε ομιλία του στην ακρόαση για την απλούστευση που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Παρατηρητηρίου της Ενιαίας Αγοράς στην έδρα της ΕΟΚΕ στις 10 Σεπτεμβρίου 2002.

συνοπτική ανακοίνωση ⁽¹⁾, η οποία αναθεωρεί τις βασικές έννοιες και απόψεις και στηρίζεται από τρεις αναλυτικότερες ανακοινώσεις ⁽²⁾ σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές των προτάσεων.

2.2. Η Επιτροπή κατήρτισε αυτές τις ανακοινώσεις γνωρίζοντας ότι η απλούστευση και η καλύτερη διακυβέρνηση της Κοινότητας αποτελούν επιθυμητό στόχο, αλλά τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης που συστάθηκε από το Συμβούλιο του Λάκεν και η Διακυβερνητική Διάσκεψη (ΔΔ) που θα πραγματοποιηθεί το 2004 ενδέχεται να έχουν περαιτέρω επιπτώσεις για τη διακυβέρνηση.

2.3. Οι ανακοινώσεις αυτές έχουν εντοπίσει σημεία όπου μπορεί και πρέπει να πραγματοποιηθούν βελτιώσεις εντός του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου χωρίς να μειώνεται η σημασία και χωρίς να αναμένονται οι προτάσεις που θα προκύψουν από την Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης οι οποίες, με τη σειρά τους, θα υποβληθούν στη Διακυβερνητική Διάσκεψη. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στις ανακοινώσεις πρέπει να τεθούν σε ισχύ στις αρχές του 2003 ⁽³⁾. Οι ανακοινώσεις πρέπει να διαβάζονται και να νοούνται στο πλαίσιο του Λευκού Βιβλίου για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση ⁽⁴⁾ που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2001.

2.4. Αυτό το Λευκό Βιβλίο διατύπωσε ορισμένες σκέψεις σχετικά με τις υστερήσεις και τις αδυναμίες των υφιστάμενων συστημάτων διακυβέρνησης και την ανάγκη για αλλαγή. Μεταξύ άλλων, υπογραμμίστηκε ότι οι πολίτες δεν κατανοούν για τη λειτουργία της ΕΕ. Η Επιτροπή κρίνει ότι τα μέτρα που προτείνονται τώρα είναι απαραίτητα για την ενίσχυση της αξιοπιστίας της Κοινότητας έναντι των πολιτών της ⁽⁵⁾.

2.5. Οι πλέον πρόσφατες Ανακοινώσεις υπογράμμισαν τρεις προσεγγίσεις για την επίτευξη βελτιώσεων.

- (1) ένα σχέδιο δράσης ⁽⁵⁾ για τη βελτίωση της νομοθετικής διαδικασίας μέσω των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων ⁽⁶⁾ και των κρατών μελών
- (2) την προώθηση ισχυρότερης νοοτροπίας διαλόγου και συμμετοχής των ομάδων συμφερόντων ⁽⁷⁾ για τη βελτίωση της διαδικασίας διαβουλεύσεων

⁽¹⁾ COM(2002) 275 τελικό της 5.6.2002.

⁽²⁾ COM(2002) 276-278 τελικό.

⁽³⁾ COM(2002) 275 τελικό, παράγραφος 6.

⁽⁴⁾ COM(2001) 428 τελικό.

⁽⁵⁾ COM(2002) 278 τελικό — Εισαγωγή.

⁽⁶⁾ Μια προφανής παράλειψη της Επιτροπής είναι ότι αναφέρεται μόνο στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αγνοεί την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών.

⁽⁷⁾ COM(2002) 277 τελικό.

- (3) τη συστηματικότερη προσέγγιση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφορών πρωτοβουλιών ⁽⁸⁾.

2.6. Οι λεπτομέρειες των προτάσεων της Επιτροπής για τα θέματα αυτά συνοψίζονται στο παράρτημα 2.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Στις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της, η ΕΟΚΕ ανέφερε ότι αποδέχεται την ανάγκη ρύθμισης και κατέστησε σαφές ότι δεν συνδέει απαραίτητως την βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος με τη διαδικασία απορύθμισης. Ωστόσο, συμφωνεί με τις ανησυχίες της Επιτροπής ότι η νομοθεσία χαμηλής ποιότητας εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη και υπονομεύει την επιδίωξη της πλήρους απασχόλησης, επιβάλλοντας ανώφελες υποχρεώσεις συμμόρφωσης στις επιχειρήσεις, και, ιδίως στις μικρότερες.

3.1.1. Συχνά, η νομοθεσία χαμηλής ποιότητας δεν επιτυγχάνει τους κανονιστικούς της στόχους. Επίσης, οι ρυθμίσεις χαμηλής ποιότητας (ή η νομοθεσία) μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα να ζητείται από τα δικαστήρια ερμηνεία των διατάξεων, πράγμα που μπορεί να αποδειχθεί δαπανηρή και χρονοβόρα διαδικασία, χωρίς να ικανοποιούνται ίσως οι αρχικές προθέσεις εκείνων που θέσπισαν τη νομοθεσία.

3.2. Όπως επεσήμανε η ΕΟΚΕ στη γνωμοδότηση της το 2000 με θέμα την επισκόπηση της στρατηγικής για την ενιαία αγορά («τήρηση της υπόσχεσης» ⁽⁹⁾), η νομοθεσία χαμηλής ποιότητας κοστίζει στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα τρισεκατομμύριο ευρώ ετησίως.

3.3. Δεν είναι μόνο οι επιχειρήσεις που επηρεάζονται αρνητικά από τις επιπτώσεις της νομοθεσίας χαμηλής ποιότητας: επηρεάζονται δυσμενώς σε καθημερινή βάση και οι κυβερνήσεις και οι πολίτες. Οι ανεπιθύμητες αυτές συνέπειες οφείλονται κυρίως στην πολυπλοκότητα του νομοθετικού περιβάλλοντος και αυτό, με τη σειρά του, οφείλεται σε δύο λόγους, που αποτελούν χωριστά αλλά συναφή θέματα απλούστευσης, τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν με διαφορετικό τρόπο.

3.3.1. Ο πρώτος από αυτούς είναι η δυσνόητη, πολύπλοκη και, μερικές φορές, αντικρουόμενη φύση των νομοθετικών κειμένων. Τούτο ενδεχομένως να οφείλεται ενίοτε στην ανεπαρκή συντακτική ποιότητα του νομοθετικού κειμένου, απαιτώντας μερικές φορές ακόμη και την παρέμβαση των δικαστηρίων για την ερμηνεία των προθέσεων του νομοθέτη. Συχνότερα, αυτό οφείλεται στην τμηματική εξέλιξη ενός μεγάλου μέρους της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, με τροποποιήσεις των νομοθετικών κειμένων, τροποποιήσεις των τροποποιήσεων και νομοθεσία που φαίνεται να είναι απαραίτητη σε συγκεκριμένες καταστάσεις που αντιμετωπίζονται με μέσα τα οποία δεν είχαν αρχικά διαμορφωθεί για το σκοπό αυτό.

⁽⁸⁾ COM(2002) 276 τελικό.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 241 της 7.10.2002, σ. 180.

3.3.1.1. Συχνότερα, το πρόβλημα προκύπτει από τις τροποποιήσεις του αρχικού κειμένου που υιοθετούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή/και το Συμβούλιο για λόγους συναίνεσης προκειμένου να διασφαλισθεί η θέσπιση της νομοθεσίας. Οι τροποποιήσεις αυτές έχουν συχνά την πρόσθετη συνέπεια να αναιρούν τις αξιολογήσεις των επιπτώσεων που είχαν πραγματοποιηθεί για τις αρχικές προτάσεις.

3.3.1.2. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο του περίπλοκου αυτού θέματος είναι ο συνολικός όγκος της νομοθεσίας, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, που καθιστά δύσκολη την πρόσβαση σε όλους εκτός των πλέον ειδικευμένων νομικών εμπειρογνομόνων.

3.3.2. Ο δεύτερος λόγος πολυπλοκότητας είναι οι εκτεταμένες διαφορές στα κανονιστικά καθεστώτα των κρατών μελών, τα οποία κατακερματίζουν την υποτιθέμενη ενιαία αγορά σε δεκαπέντε χωριστές νομικές οντότητες. Τούτο οφείλεται:

- εν μέρει στις καθυστερήσεις των κρατών μελών όσον αφορά την μεταφορά της κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο
- εν μέρει στο γεγονός ότι κατά τη διαδικασία μεταφοράς τα κράτη μέλη ερμηνεύουν τη νομοθεσία ανάλογα με τις δικές τους νομικές παραδόσεις και συνήθειες, δηλαδή προσθέτουν ένα «εθνικό» χρώμα
- εν μέρει στο διαφορετικό επίπεδο εφαρμογής της θεσπιζόμενης νομοθεσίας
- εν μέρει στις παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις που επιτυγχάνουν τα κράτη μέλη με την διαπραγματευτική διαδικασία που προηγείται της θέσπισης του μεγαλύτερου μέρους της κοινοτικής νομοθεσίας
- εν μέρει στην εμμονή των κρατών μελών να τηρούν τις κανονιστικές διατάξεις των εθνικών υπηρεσιών, τις θεμελιώδεις επιχειρηματικές πρακτικές και παραδόσεις οι οποίες μπορεί να μην έχουν ισχύ νόμου αλλά αντιμετωπίζονται ως υποχρεωτικές.

3.3.3. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ σημειώνει με λύπη της την απογοητευτική πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά τη μεταφορά της κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό των κρατών μελών⁽¹⁾. Ενώ το «έλλειμμα» μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο μειώθηκε σημαντικά κατά τη τελευταία δεκαετία η τάση αυτή αντιστράφηκε κατά τους τελευταίους έξι μήνες και τα δύο τρίτα των κρατών μελών αδυνατούν να επιτύχουν το στόχο του ελλείμματος του 1,5 %. Τα περισσότερα από αυτά θα πρέπει να εργαστούν σκληρά για να επιτύχουν το στόχο του μηδενικού ελλείμματος όσον αφορά την ενσωμάτωση οδηγιών στο εθνικό δίκαιο μέχρι το εαρινό Συμβούλιο του 2003. Στο μεταξύ, ο αριθμός των περιπτώσεων που αφορούν παραβάσεις αυξήθηκε σημαντικά κατά την τελευταία δεκαετία και σημειώθηκε ελάχιστη πρόοδος για τη μείωση των υποθέσεων αυτών που έχουν σχέση με τη λανθασμένη εφαρμογή της νομοθεσίας.

3.3.4. Το σαφές αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η στρέβλωση του ανταγωνισμού και η αποθάρρυνση του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Είναι πρακτικά αδύνατο για τις επιχειρήσεις και ιδίως τις μικρές να κατανοήσουν το μέγεθος των νομικών υποχρεώσεων τους όταν συναλλάσσονται με ένα κράτος μέλος στο οποίο δεν είναι εγκατεστημένες. Πολύ συχνά, λόγω των δυσχερειών και των κινδύνων προτιμούν να μην επωφεληθούν μιας ευκαιρίας.

3.4. Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει παλαιότερα σε δύο χωριστές γνωμοδοτήσεις⁽²⁾ ότι ο όγκος της άμεσης νομοθεσίας της ΕΕ είναι σχετικά μικρός. Η αναλογία της νομοθεσίας που προέρχεται άμεσα από την ΕΕ και επηρεάζει άμεσα τους πολίτες θα διαφέρει από τη μία χώρα στην άλλη. Ωστόσο, το κατά πολύ μεγαλύτερο μέρος της νομοθεσίας συντίθεται από ιεραρχία εθνικών νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικά συμφωνηθέντων ρυθμίσεων και συμπληρωματικών νόμων σε περιφερειακό, δημοτικό και τοπικό επίπεδο. Η ιεραρχία αυτή έχει τη μορφή πυραμίδας: όσο πιο κοντά στη βάση πλησιάζει κανείς, τόσο μεγαλώνει ο όγκος της νομοθεσίας, μειώνεται η διαφάνεια και ατονεί η συνεκτικότητα.

3.5. Κατά συνέπεια, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει λογικά το στόχο των προτάσεων της Επιτροπής για μια πιο ενημερωμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων με βάση αυστηρότερες προκαταρκτικές αξιολογήσεις.

3.6. Η ΕΟΚΕ διατηρεί τις επιφυλάξεις της σχετικά με ορισμένες διαδικασίες που εισάγονται σήμερα.

3.6.1. Η θέσπιση μέτρων αξιολόγησης των επιπτώσεων και το ευρύτερο δίκτυο διαβουλεύσεων έχουν σχεδιαστεί για μια Ευρωπαϊκή Ένωση 15 κρατών μελών. Η διεύρυνση της ΕΕ θα επεκτείνει και θα περιπλέξει τις εν λόγω αλλαγές. Κατά τα πρώτα χρόνια, η απλούστευση μπορεί να μην είναι η αναμενόμενη λόγω της επέκτασης. Ωστόσο, η βελτιωμένη κατανόηση του σκεπτικού των κανονισμών και των νόμων της ΕΕ θα είναι εξίσου σημαντική τόσο για τα νέα όσο και για τα σημερινά κράτη μέλη.

3.6.2. Επίσης, υφίσταται ο κίνδυνος να βελτιωθεί η λήψη αποφάσεων στον πυρήνα της Κοινότητας με την περαιτέρω αύξηση του συγκεντρωτισμού, εκτός και αν υπάρξουν εχέγγυα για τη διασφάλιση της προστασίας και της ενίσχυσης της αρχής της επικουρικότητας.

⁽¹⁾ Πίνακας επιδόσεων εσωτερικής αγοράς αριθ. 11, Νοέμβριος 2002.

⁽²⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002, σ. 130 και ΕΕ C 125 της 27.5.2002, σ. 105.

3.6.3. Η ΕΟΚΕ σημειώνει, ότι ενώ οι προτεινόμενες αλλαγές μπορεί να κωδικοποιήσουν την προετοιμασία των νόμων και των κανονισμών, οι αλλαγές (αυτές καθαυτές) δεν εισάγουν κανένα περαιτέρω μέτρο για τη μείωση του όγκου και της επίδρασης της υφιστάμενης νομοθεσίας. Η απλούστευση μέσω της απορύθμισης θα απαιτήσει άλλες προτάσεις για δράση.

3.7. Η ΕΟΚΕ έχει σταθεροποιήσει τη θέση της ως διάυλος μεταξύ πολλών πτυχών της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και της Επιτροπής. Η σχέση αυτή έχει αποδειχθεί ωφέλιμη για όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη. Η Επιτροπή έχει τώρα θεσπίσει έναν ενισχυμένο μηχανισμό διαβούλευσης και, εν μέρει, βασίζεται στα νέα μέσα και στο διαδίκτυο για τη διευκόλυνση της διαδικασίας αυτής.

3.8. Για να μεγιστοποιηθούν τα κέρδη που μπορούν να αποκομισθούν, η ΕΟΚΕ συνιστά να διασφαλίσει η Επιτροπή στα αρμόδια ειδικευμένα τμήματα της Επιτροπής τη δυνατότητα να εξετάζουν τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων προκειμένου να ενισχυθεί το έργο της ΕΟΚΕ κατά την επεξεργασία των γνωμοδοτήσεων της προς την Επιτροπή. Ενδεχομένως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προβεί σε παρόμοια υπόδειξη.

3.9. Η υπόδειξη αυτή μπορεί να αφορά τις κατάλληλες διοικητικές ρυθμίσεις και την αναγνώριση των επιπτώσεων στο χρονοδιάγραμμα των διαφόρων σταδίων της νομοθετικής διαδικασίας.

3.10. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι ενθαρρύνεται από την Επιτροπή να αναλάβει έναν πιο πρωτόβουλο ρόλο ⁽¹⁾ και τονίζει την πρόθεσή της να το πράξει.

3.11. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση ⁽²⁾ να είναι πιο διαφανής στον τρόπο με τον οποίο ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας της και να λαμβάνει περισσότερο υπόψη τις διαφορές. Ειδικότερα, επιδοκιμάζει την επιβεβαίωση της Επιτροπής ⁽²⁾ ότι θα καταβάλει προσπάθειες ώστε «η ουσία των νομοθετικών της προτάσεων να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα».

3.12. Η ΕΟΚΕ θα ήθελε να τονίσει την ανάγκη εφαρμογής των προτάσεων της Επιτροπής το συντομότερο δυνατό.

3.13. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας απλούστευσης, δεν πρέπει να υποβαθμιστεί το υφιστάμενο επίπεδο των ευρωπαϊκών κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων. Τα εν λόγω πρότυπα δεν πρέπει να θυσιαστούν προς όφελος της απλούστευσης, σε περίπτωση κατάργησης ή τροποποίησης των κανονισμών.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Η ΕΟΚΕ υπεστήριξε πάντα τις προτάσεις της Επιτροπής για ευρύτερες διαβουλεύσεις. Ωστόσο, η επίσημη διαβούλευση δεν πρέπει να περιορίζεται σε συνομιλητές που επιλέγει η ίδια η Επιτροπή. Στη διαδικασία αυτή πρέπει να συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Είναι σημαντικό να αποφεύγεται μία κατάσταση όπου οι προτάσεις της Επιτροπής εκφράζουν τις επιθυμίες των ομάδων συμφερόντων με την μεγαλύτερη επιρροή. Η διαδικασία διαβούλευσης δεν θα λειτουργήσει εκτός και αν όλοι οι φορείς καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια. Οι μικρές επιχειρήσεις και οι οργανώσεις που τις εκπροσωπούν πρέπει να είναι πιο δραστήριες και να συμμετέχουν ενεργότερα στις διεργασίες. Η απλούστευση θα λειτουργήσει μόνο εάν ληφθούν υπόψη οι θέσεις όσων επηρεάζονται από αυτήν.

4.1.1. Για να εξασφαλισθεί η συνθεώρηση των απόψεων όλων των παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μην αποκλεισθούν εκ των προτέρων από τις διαβουλεύσεις της Επιτροπής συγκεκριμένες οργανώσεις και, κατά συνέπεια, τα άτομα που αυτές εκπροσωπούν. Με άλλα λόγια, οι διαβουλεύσεις δεν θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στις οργανώσεις με ευρωπαϊκή διάρθρωση· διαφορετικά, οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών δεν θα είναι σε θέση να συνεισφέρουν σε περίπτωση που δεν υπάρχει μια οργάνωση του τομέα τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή εάν δεν ανήκουν σε μια παρόμοια οργάνωση. Αντίθετα, η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη δημοσιότητα στις νομοθετικές προτάσεις της και να ενθαρρύνει ενεργά τις απόψεις όλων άμεσα ενδιαφερόμενων φορέων (τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και πανευρωπαϊκών). Όλα τα άτομα, οι οργανώσεις ή οι επιχειρήσεις που μπορεί να επηρεαστούν από τις νομοθετικές προτάσεις έχουν νόμιμο δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία διαβουλεύσεων καθώς και δικαίωμα να εκφέρουν γνώμη.

4.1.1.1. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη συστήσει ⁽³⁾ τη διεύρυνση της διαδικασίας διαβούλευσης με την πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε η διαβούλευση να αποτελεί στην ουσία δικαίωμα επιλογής των ενδιαφερόμενων. Τάσσεται υπέρ της πλήρους χρήσης του Διαδικτύου για την εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης προς το σκοπό αυτό.

4.1.1.2. Η ΕΟΚΕ συµμερίζεται τις ανησυχίες της Επιτροπής για ⁽²⁾:

- την εξασφάλιση της ποιότητας και, ειδικότερα, του δικαιου χαρακτήρα των διαβουλεύσεων με αποτέλεσμα την υποβολή σημαντικών πολιτικών προτάσεων·
- την συστηματοποίηση και τον εξορθολογισμό του ευρέως φάσματος πρακτικών διαβούλευσης
- την κατοχύρωση του εφικτού και αποτελεσματικού χαρακτήρα της διαδικασίας·

⁽¹⁾ COM(2002) 277 τελικό, Μέρος Ι.

⁽²⁾ COM(2002) 275 τελικό.

⁽³⁾ EE C 125 της 27.5.2002.

- την εξασφάλιση της διαφάνειας των διαβουλεύσεων από την πλευρά των διαβουλευόμενων φορέων ή ατόμων·
- την επίδειξη υπευθυνότητας με τη δημοσιοποίηση, στο μέτρο του δυνατού, των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων και των διδαγμάτων που αντλούνται από αυτές.

4.2. Η ΕΟΚΕ παραδέχεται ότι η διαδικασία ευρύτερων διαβουλεύσεων ενδέχεται να επιμηκύνει το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της υποβολής μιας νομοθετικής πρότασης και της τελικής θέσπισής της, αλλά κρίνει ότι ο χρόνος που διατίθεται για εκ των υστέρων διαβουλεύσεις δεν είναι ανώφελος επειδή οδηγεί σε μεγαλύτερο βαθμό συναίνεσης και ευρύτερη αποδοχή των νομοθετικών προτάσεων.

4.3. Στο νέο σύστημα φαίνεται να υπονοείται ότι η ΕΟΚΕ θα συμμετέχει στις διαβουλεύσεις επί της ουσίας των αξιολογήσεων των επιπτώσεων της βασικής πολιτικής, αλλά η ΕΟΚΕ προτείνει να αναγνωριστεί αυτό με σαφή τρόπο.

4.4. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την πεποίθησή της ότι η αξιολόγηση των επιπτώσεων θα πρέπει να γίνεται για όλες τις νομοθετικές προτάσεις, αλλά, όπως έχει ήδη επισημάνει ⁽¹⁾, οι αξιολογήσεις των επιπτώσεων εκ μέρους της Επιτροπής αναιρούνται συχνά από τις τροποποιήσεις των νομοθετικών προτάσεων που επιφέρουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Δεν οφείλει να βελτιωθεί η ποιότητα των αξιολογήσεων των επιπτώσεων εκ μέρους της Επιτροπής και να απαιτηθεί η γενική εφαρμογή τους, εάν οι αξιολογήσεις εξουδετερώνονται από τις μετέπειτα τροποποιήσεις στο κείμενο. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό, τόσο στο Κοινοβούλιο όσο και στο Συμβούλιο, όταν μια προτεινόμενη τροποποίηση θα επιφέρει αλλαγές που δεν καλύπτονται από την αξιολόγηση επιπτώσεων, να βασίζεται η τροποποίηση σε μια αξιολόγηση των επιπτώσεων, οι δε αξιολογήσεις αυτές να υπόκεινται τουλάχιστον στις ίδιες προδιαγραφές με εκείνες που ισχύουν για την Επιτροπή.

4.4.1. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τη θέση της ότι χρειάζεται ένας ανεξάρτητος, διοργανικός φορέας που να παρακολουθεί τις διαδικασίες αξιολόγησης των επιπτώσεων. Κρίνει επίσης ότι η εν λόγω διαδικασία πρέπει να βασίζεται σε ένα σύστημα ανάλυσης του κανονιστικού αντίκτυπου (ΑΚΑ).

4.4.2. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη σύσταση του Συμβουλίου να δημοσιεύονται οι αξιολογήσεις των επιπτώσεων. Επιδοκιμάζει επίσης την πρόθεση της Επιτροπής ⁽¹⁾ να διεξάγονται οι αξιολογήσεις των επιπτώσεων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη.

4.5. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει σαφώς την απόφαση της Επιτροπής ⁽²⁾ να προστίθεται, όπου ενδείκνυται, μια ρήτρα επανεξέτασης ή ακόμη μια ρήτρα αναθεώρησης, στις νομοθετικές της προτάσεις.

Υποστηρίζει το μέλημα της Επιτροπής να διατηρηθεί η νομική ασφάλεια των φορέων κατά την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής.

4.6. Εκτός από την ευρεία διαβούλευση στο στάδιο της διαμόρφωσης της νομοθεσίας, υπάρχει καίρια ανάγκη συστηματικής και επίσημης διαδικασίας εκ των υστέρων διαβούλευσης. Οι μικρές επιχειρήσεις, ειδικότερα, δεν έχουν δυνατότητα συμμετοχής στις εκ των προτέρων διαβουλεύσεις, διότι οι περισσότερες από αυτές είναι απασχολημένες με τα καθημερινά τους προβλήματα για να έχουν γνώση της επικείμενης νομοθεσίας, αλλά εκφράζουν τις απόψεις τους για τις επιπτώσεις της νομοθεσίας όταν αυτή έχει τεθεί σε εφαρμογή· το ίδιο ισχύει και για τους μικρότερους και λιγότερο οργανωμένους φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Αυτή η εκ των υστέρων έκφραση των απόψεών τους θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την τελειοποίηση και τη βελτίωση της διαδικασίας ενόψει των επόμενων αξιολογήσεων των επιπτώσεων.

4.7. Το έτος αυτό συμπληρώνονται δέκα χρόνια από την καθιέρωση της ενιαίας αγοράς και η απλούστευση βρισκόταν στην ευρωπαϊκή ημερήσια διάταξη καθ' όλο το διάστημα αυτό, αλλά υπάρχουν ελάχιστες ενδείξεις πρακτικής προόδου. Αυτό ισχύει κυρίως για το κοινοτικό κεκτημένο, το οποίο επί του παρόντος ανέρχεται σε 85 000 σελίδες. Το μεγαλύτερο τμήμα του είναι τόσο δυσνόητο που προκαλεί σύγχυση σε πολλούς και συντελεί σε μεγάλο βαθμό στην αίσθηση απογοήτευσης ως προς την ιδέα της «Ευρώπης». Η διαδικασία κωδικοποίησης θα μπορούσε να μειώσει τον αριθμό των σελίδων αυτών σε 22 000, δηλαδή κατά 75 % περίπου.

4.7.1. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι το έργο αυτό δεν ξεκίνησε στα πρώτα στάδια της διαδικασίας διεύρυνσης, προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος που επιβάλλεται στις υποψήφιες χώρες για την τήρηση της υποχρέωσης υιοθέτησης του κεκτημένου. Η Επιτροπή οφείλει επείγοντως να εγκαινιάσει ένα συντονισμένο πρόγραμμα κωδικοποίησης. Όπως ο δήλωσε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Patrick Cox ⁽³⁾, «Δημιουργήσαμε μια νομοθετική ζούγκλα η νομοθεσία δεν έχει κωδικοποιηθεί για κανέναν τομέα πολιτικής». Παρά τις καλές προθέσεις της Επιτροπής, επικρατεί η εντύπωση ότι είναι πολύ απασχολημένη να αυξάνει το κεκτημένο και δεν έχει χρόνο για την κωδικοποίηση ή την απλούστευση του.

4.8. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς είναι προτιμότερο να γίνεται ευρύτερη χρήση των κανονισμών αντί οδηγιών, διότι οι πρώτες είναι δεσμευτικές, δεν επιδέχονται αλλαγές κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο και, συνεπώς, δεν προκαλούν στρεβλώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, όπως συμβαίνει με τις οδηγίες. Η ΕΟΚΕ γνωρίζει ότι είναι συχνά δύσκολο

⁽¹⁾ COM(2002) 275 τελικό.

⁽²⁾ COM(2002) 278 τελικό.

⁽³⁾ Απευθυνόμενος στην ολομέλεια της ΕΟΚΕ στις 19 Σεπτεμβρίου 2002.

και χρονοβόρο έργο η επίτευξη συμφωνίας στο Συμβούλιο για τους κανονισμούς, λόγω της δεσμευτικής τους φύσης, αλλά κρίνει ότι μέτρο της επιτυχίας δεν είναι η ταχύτητα υιοθέτησης της νομοθεσίας, αλλά οι πρακτικές επιπτώσεις της στην οικονομία. Η ΕΟΚΕ ελπίζει ότι η Συνέλευση του Λάκεν για το μέλλον της Ευρώπης θα αντιμετωπίσει το θέμα αυτό.

4.9. Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση ότι πρόκειται να εφαρμοστεί⁽¹⁾ ένα «κυλιόμενο πρόγραμμα» επανεξέτασης της απλούστευσης και της μείωσης του όγκου του κοινοτικού κεκτημένου και καλεί το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν πλήρως στο πρόγραμμα αυτό προκειμένου να προκύψουν ουσιαστικά αποτελέσματα το συντομότερο δυνατό.

4.10. Για να είναι αποτελεσματικό, το πρόγραμμα αυτό θα απαιτήσει την ενεργό συνεργασία του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών για την επεξεργασία της τροποποιώντας νομοθεσίας με έγκαιρο και ακριβή τρόπο. Όπως δείχνει ο τελευταίος πίνακας επιδόσεων της εσωτερικής αγοράς⁽¹⁾, οι επιδόσεις των κρατών μελών στον τομέα αυτό δεν δείχνουν ότι υπάρχουν ευοίωνες προοπτικές για να πειστούν ώστε να συνεργαστούν αποτελεσματικά σε μία διαδικασία απλούστευσης και μεταρρύθμισης του κανονιστικού πλαισίου· εάν οι επιδόσεις τους δεν βελτιωθούν, οι προσπάθειες για μείωση του όγκου του κοινοτικού κεκτημένου με μια διαδικασία κωδικοποίησης ή αναμόρφωσης της νομοθεσίας πιθανόν να επιδεινώσουν παρά να βελτιώσουν την κατάσταση.

4.11. Η ΕΟΚΕ θεωρεί παράλογο να είναι, κατά μέσο όρο, οχτώ χρόνια το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της θέσπισης μιας νομοθετικής πρότασης από την Επιτροπή και της τελικής ενσωμάτωσής της στο δίκαιο των κρατών μελών⁽²⁾. Συνεπώς, συμφωνεί με την Επιτροπή ότι είναι επιθυμητή η επίταξη της νομοθετικής διαδικασίας.

4.12. Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις, η ΕΟΚΕ είχε τονίσει συστηματικά την ανάγκη να έχουν πρόσβαση στη νομοθεσία αυτοί αυτή αφορά. Συνεπώς, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή προτίθεται να βελτιώσει τη δυνατότητα πρόσβασης και τη διαφάνεια της κοινοτικής νομοθεσίας, είτε στο στάδιο της προετοιμασίας ή μετά την υιοθέτησή της, επεκτείνοντας την πρόσβαση του κοινού στο EUR-Lex⁽³⁾ και διερευνώντας άλλες εναλλακτικές λύσεις, όπως τα φόρουμ του Διαδικτύου.

5. Συζήτηση στο Συμβούλιο των Υπουργών

5.1. Οι προτάσεις της Επιτροπής, όπως σκιαγραφούνται στα τέσσερα έγγραφα των ανακοινώσεων, εξετάστηκαν τώρα από το Συμβούλιο των Υπουργών που είναι αρμόδιοι για την ανταγωνιστικότητα⁽⁴⁾. Σε μια συζήτηση και ένα ψήφισμα για την απλούστευση της νομοθεσίας το Συμβούλιο επιδοκίμασε το σχέδιο δράσης, τις προτάσεις για συστηματική διαβούλευση των ενδιαφερόμενων μερών και την χρήση, από το 2003, της αξιολόγησης των επιπτώσεων σε όλες τις ουσιαστικές νομοθετικές προτάσεις. Το Συμβούλιο συνιστά τη δημοσιοποίηση των εν λόγω αξιολογήσεων των επιπτώσεων.

5.2. Το Συμβούλιο υπεστήριξε επίσης την έκκληση προς τα κράτη μέλη να συμβάλουν πλήρως στη διαδικασία αυτή.

5.3. Σημαντικό είναι επίσης ότι τα συμπεράσματα του Συμβουλίου δεν είναι επαρκώς σαφή όσον αφορά τις δράσεις και τις δεσμεύσεις που αυτό αναλαμβάνει. Σε μια πιο γενική δήλωσή του, το Συμβούλιο αναφέρει την πρόθεσή του να δώσει «νέα ώθηση» και ζητεί από την Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων να «εξετάσει τη σύσταση ομάδας εργασίας για βελτιωμένη νομοθεσία» (μεταξύ άλλων).

5.4. Είναι κατανοητό να μην επιθυμεί το Συμβούλιο να σχολιάσει ή να λάβει αποφάσεις σχετικά με τις τρέχουσες σχέσεις λήψης αποφάσεων μεταξύ Συμβουλίου και Επιτροπής, πριν να διατυπωθούν σαφέστερα συμπεράσματα από τη Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης και την επόμενη Διακυβερνητική Διάσκεψη.

5.5. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ τονίζει εκ νέου ότι τάσσεται υπέρ μιας πιο απλουστευμένης εκτελεστικής δομής λήψης αποφάσεων στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και, ειδικότερα, της βελτιωμένης οργάνωσης της Επιτροπής και ενός υψηλού βαθμού εσωτερικής παρακολούθησης. Το προτεινόμενο σχέδιο δράσης παρουσιάζει τις πιθανές διοικητικές αλλαγές που χρειάζονται στήριξη.

5.6. Η συζήτηση για την απλούστευση των μέσων διακυβέρνησης και τη βελτίωση της νομοθεσίας σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά το περασμένο έτος. Η τάση αυτή πρέπει να συνεχιστεί κατά την προετοιμασία και τη διεξαγωγή της Διακυβερνητικής Διάσκεψης το 2004.

6. Η ανάγκη εταιρικών σχέσεων

6.1. Ένας από τους λόγους για τους οποίους μέχρι σήμερα σημειώθηκε τόσο μικρή πρόοδος είναι το γεγονός ότι δεν κατέστη δυνατόν να συναφθούν εταιρικές σχέσεις. Εκείνο που χρειάζεται δεν είναι μόνο εταιρικές σχέσεις στο επίπεδο του Συμβουλίου, όπου είναι δύσκολο να συναφθούν, αλλά και με άλλα όργανα. Χρειάζεται περαιτέρω συμφωνία σε διοικητικό επίπεδο εντός και μεταξύ των οργάνων και των κρατών μελών για την εφαρμογή των αρχών της απλούστευσης.

(1) Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» της 30.9.2002 και COM(2002) 715 τελικό.

(2) Παρουσίαση της Επιτροπής στο Παρατηρητήριο της Ενιαίας Αγοράς της ΕΟΚΕ, 18 Δεκεμβρίου 2002.

(3) <http://www.Europa.eu.int/eur-lex/en/index.html>

(4) Ανακοίνωση Τύπου για τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 30ής Σεπτεμβρίου 2002.

6.1.1. Πρέπει να αναγνωρισθεί ότι όλοι δεν έχουν τους ίδιους στόχους, αυτό όμως δεν θα πρέπει να εμποδίζει τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, συνεργασίας και αμοιβαίας αποδοχής μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Το πνεύμα αυτό πρέπει να θεσμοποιηθεί και να ενσωματωθεί σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης. Οι διάφοροι φορείς πρέπει να αναλαμβάνουν δεσμεύσεις διαβούλευσης και αμοιβαίας επικοινωνίας.

6.2. Για να υπάρξει μια θετική συμβολή στην εφαρμογή της διαδικασίας απλούστευσης και βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου, στόχοι που είχαν στο παρελθόν διαταραχθεί πολύ συχνά από ένα συνδυασμό αδιαφορίας και ιδίου συμφέροντος, οι συμφωνίες αυτές πρέπει να προϋποθέτουν την αποδοχή δεσμεύσεων από όλα τα υπογράφοντα μέρη για την ανάληψη δραστηρίων και ταχέων προσπάθειών προς επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων. Είναι αναγκαίο να εδραιωθεί ένα πνεύμα διαλόγου και συμμετοχής.

7. Συμπεράσματα

7.1. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει τόσο τη σοβαρότητα των θεμάτων που έχουν σχέση με την απλούστευση, την καλύτερη νομοθεσία και τη βελτιωμένη διακυβέρνηση, όσο και τη σημασία που έχει η εξεύρεση αποτελεσματικής λύσεως στο εγγύς μέλλον για τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί στον τομέα αυτό. Επαναλαμβάνει ότι δεν θεωρεί ότι αυτό είναι κυρίως θέμα απορρύθμισης. Η επιλογή δεν είναι μόνο μεταξύ ρύθμισης και αυτορρύθμισης, αλλά και μεταξύ καλής και εναρμονισμένης νομοθεσίας, αφενός, και χαμηλής ποιότητας και κατακερματισμένης νομοθεσίας, αφετέρου, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο.

7.1.1. Το ζήτημα δεν είναι μόνο να απλουστευθεί η νομοθεσία αλλά και να διασφαλισθεί η νομοθετική αποτελεσματικότητα και η νομική ασφάλεια. Η απλούστευση επείγει μεν, αλλά για να είναι αποτελεσματική πρέπει να αποτελεί μια συνεχή και μόνιμη διαδικασία, το δε «κλειδί» της επιτυχίας της είναι η διαφάνεια. Είναι απαραίτητο να συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Συνεπώς, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά τις προτάσεις της Επιτροπής για ευρύτερες διαβουλεύσεις: αυτό δεν θα πρέπει να αποκλείει τις εκ των υστέρων διαβουλεύσεις και την διάθεση να χρησιμοποιείται η ανατροφοδότηση αυτή προκειμένου να βελτιωθεί η διαδικασία προετοιμασίας των μελλοντικών περιοδικών εκτιμήσεων των επιπτώσεων.

7.1.2. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ευρέως τις προτάσεις που περιέχονται στα έγγραφα της Επιτροπής και, ειδικότερα, επιδοκιμάζει την επέκταση τακτικών των αξιολογήσεων των επιπτώσεων στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής.

7.2. Η κωδικοποίηση του κοινοτικού κεκτημένου, που μπορεί να οδηγήσει σε εντυπωσιακή μείωση του όγκου του και ανάλογη βελτίωση της σαφήνειας, της προσβασιμότητας και της αποτελεσματικότητάς του, είναι μια διαδικασία που θα έπρεπε να είχε αρχίσει από καιρό. Θα πρέπει να αρχίσει χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση και να συνεχιστεί με αποφασιστικότητα και επιμονή.

7.3. Η επιτυχία της πρωτοβουλίας για την απλούστευση της νομοθεσίας θα εξαρτηθεί, μεταξύ άλλων, από τη διαμόρφωση και την εφαρμογή μιας αποτελεσματικής συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών στη νομοθετική διαδικασία, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο καθώς και από την αποφασιστικότητα να καταβληθούν οι καλύτερες δυνατές προσπάθειες για την επίτευξη των καθορισθέντων στόχων.

7.4. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι οι αξιολογήσεις των επιπτώσεων θα πρέπει να βασίζονται σε ένα επίσημο Σύστημα Ανάλυσης του Κανονιστικού Αντίκτυπου. Η κατάρτισή τους θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλα τα όργανα που ασκούν γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, είτε αυτές σχετίζονται με την κατάρτιση είτε με την τροποποίηση της νομοθεσίας, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Εάν τροποποιήσεις των νομοθετικών σχεδίων ακυρώνουν τις αρχικές εκτιμήσεις του αντίκτυπου, οι εν λόγω τροποποιήσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από τροποποιημένη εκτίμηση αντίκτυπου.

7.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το ψήφισμα της Επιτροπής⁽¹⁾ να ληφθούν μέτρα ώστε οι αρχές της υπευθυνότητας, της αναλογικότητας, της διαφάνειας και της νομικής ασφάλειας να συμβάλουν στη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου. Η διακυβέρνηση που δεν βασίζεται στις αρχές αυτές δεν μπορεί να είναι πραγματικά δημοκρατική. Η ΕΟΚΕ καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να αναλάβουν σταθερή δέσμευση προς την ίδια κατεύθυνση. Όπως αναφέρει η Επιτροπή⁽¹⁾, η βελτίωση της νομοθετικής διαδικασίας αποτελεί ουσιαστική δεοντολογική απαίτηση.

7.6. Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας το Μάρτιο του 2000, η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε ως στόχο να καταστεί, εντός δεκαετίας, η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο, ικανή να υποστηρίξει την οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και ευρύτερη κοινωνική συνοχή. Η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου και η εξάλειψη των στρεβλώσεων στην ενιαία αγορά που προκαλούνται από τις διαφορές των νομοθετικών καθεστώτων, έχουν ζωτική σημασία για την υλοποίηση της φιλοδοξίας αυτής.

7.7. Σε τελική ανάλυση, η επιτυχία της πρωτοβουλίας αυτής θα εξαρτηθεί από την ύπαρξη της απαιτούμενης πολιτικής βούλησης για την υλοποίησή της. Εκφράζεται η ελπίδα ότι υπάρχει η πολιτική αυτή βούληση.

⁽¹⁾ COM(2002) 275 τελικό.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH